

2004.01.16 uchwała SN III CZP 101/03

Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpatrywane zagadnienie prawne: czy złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia, jest wycinkiem szerszej kwestii: wpływu na bieg przedawnienia złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w ogóle, tj. kwestii możliwości przerwania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bez względu na rodzaj tytułu egzekucyjnego, któremu klauzula ma być nadana. Co do tej szerszej kwestii, w piśmiennictwie i orzecznictwie reprezentowane są dwa stanowiska.

Według pierwszego, przeważającego, wyrażonego najpierw - około połowy lat 60. - w piśmiennictwie, przede wszystkim w monografii na temat znaczenia prawnego sądowego dochodzenia roszczeń i podtrzymywanego w wielu późniejszych wypowiedziach piśmiennictwa, za którym Sąd Najwyższy opowiedział się w wyroku z 24.9.1971 r., II CR 358/71, w powołanym już wyroku z 22.2.1973 r., III PRN 111/72, uchwale z 20.2.1974 r., III CZP 2/74, OSNCP Nr 2/1975, poz. 18 i wyroku z 4.8.1977, IV PR 160/77, wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia.

Według natomiast stanowiska, które znalazło wyraz w postanowieniu SN z 28.1.1970 r., I PZ 2/70 i niewielu tylko opracowaniach z tego zakresu literatury przedmiotu, w szczególności dwóch z 1972 r. oraz jednego z 2002 r., wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia. Należy podkreślić, że ostatnia ze wspomnianych pozycji literatury przedmiotu, obejmująca systemowe opracowanie instytucji przedawnienia, zawiera krytyczną ocenę stanowiska przeważającego i szersze uzasadnienie bronionego w niej zapatrywania.

Z motywów przedstawionego zagadnienia prawnego wynika, że Sąd Apelacyjny zakłada pod wpływem niedawnej wypowiedzi na łamach prasy prawniczej możliwość odmiennej oceny wpływu na bieg przedawnienia, z jednej strony, wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, z drugiej zaś strony, wniosku o nadanie klauzuli wykonalności sądowemu tytułowi egzekucyjnemu. Dopuszcza mianowicie możliwość przerwania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności sądowemu tytułowi egzekucyjnemu przy jednoczesnym odrzuceniu, zgodnie ze wskazanym powyżej przeważającym stanowiskiem - możliwości przerwania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności sądowemu tytułowi egzekucyjnemu. Uzasadnieniem dla takiego zróżnicowania miałyby być - według wspomnianej wypowiedzi piśmiennictwa - przede wszystkim odmienny, ze względu na zakres kognicji sądu, charakter orzeczenia o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu i orzeczenia o nadaniu klauzuli wykonalności sądowemu tytułowi egzekucyjnemu. Zakres kognicji sądu w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu jest szeroki, nie ogranicza się do treści tego tytułu, lecz obejmuje także inne dokumenty (art. 97 ustawy z 29.08.1997 r. - Prawo bankowe; t. jedn.: Dz. U. Nr 72, poz. 665 ze zm.; dalej jako: PrBank). W postanowieniu o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu sąd zamieszcza dane dotyczące tytułu egzekucyjnego, stron oraz świadczenia będącego przedmiotem egzekucji; przedmiotem egzekucji może być przy tym jedynie część

świadczenia objętego tytułem egzekucyjnym. W rezultacie postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu ma charakter orzeczenia konstytutywnego, podczas gdy postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności sądowemu tytułowi egzekucyjnemu jest orzeczeniem deklaratywnym.

Powyższe zapatrywanie o dopuszczalności zróżnicowanej oceny wpływu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na bieg przedawnienia w zależności od tego czy wniosek dotyczy bankowego tytułu egzekucyjnego, czy też sądowego tytułu egzekucyjnego, nie przekonuje. Należy podzielić pogląd, zgodnie z którym konstytutywny lub deklaratywny charakter klauzuli wykonalności nie zależy od rodzaju tytułu egzekucyjnego, lecz od tego, czy postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności modyfikuje wynikający z tytułu egzekucyjnego przedmiotowy bądź podmiotowy zakres egzekucji (orzeczenie konstytutywne), czy też jedynie potwierdza wynikający z tytułu egzekucyjnego zakres egzekucji (orzeczenie deklaratywne). Charakter konstytutywny może więc mieć także klauzula wykonalności nadana bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, np. w razie następstwa prawnego (art. 788 KPC), zaś charakter deklaratywny - również klauzula wykonalności nadana bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jeżeli potwierdza tylko wynikający z tego tytułu zakres egzekucji. Dla oceny, czy wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia, nie powinno mieć zatem znaczenia, do nadania jakiej klauzuli wykonalności wniosek ten zmierza: deklaratywnej, czy też konstytutywnej, lub jakiego tytułu egzekucyjnego on dotyczy: sądowego, czy też pozasądowego, nie wyłączając bankowego tytułu egzekucyjnego. Innymi słowy, ocena z punktu widzenia art. 123 § 1 pkt 1 KC powinna być jednolita dla każdego wniosku o nadanie klauzuli wykonalności.

Podstawą do zajęcia, po wejściu w życie obecnego Kodeksu cywilnego, stanowiska zgodnie z którym wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia, było zamieszczenie w art. 123 § 1 pkt 1 KC zastrzeżenia, łączącego przerwanie biegu przedawnienia nie jak uprzednio z czynnościami podjętymi w celu dochodzenia, ustalenia lub zabezpieczenia roszczenia, lecz z czynnościami podjętymi bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia, zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Za czynność podjętą bezpośrednio w jednym z wymienionych celów przedstawiciele tego stanowiska uznali tylko taką czynność, która już sama, bez potrzeby podjęcia jakiegokolwiek innej czynności, umożliwi osiągnięcie tego celu. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nie spełnia tak rozumianego wymagania bezpośredniości, ponieważ tytuł wykonawczy uprawnia tylko do egzekucji, ale jej jeszcze nie wszczyna; do jej wszczęcia potrzebny jest kolejny akt - wniosek wierzyciela lub - w sprawach, które mogą być wszczęte z urzędu - żądanie sądu (art. 796 § 2 KPC). Wypowiedzi autorów opowiadających się za omawianym stanowiskiem nie wykraczają w zasadzie poza przytoczony argument, którego użył także SN z wyroku z 22.2.1973 r., III PRN 111/72 oraz uchwale z 20.2.1974 r., III CZP 2/74. W obu orzeczeniach zaznaczył ponadto, że wierzyciel po uzyskaniu tytułu wykonawczego może nawet w ogóle nie wystąpić o wszczęcie egzekucji. W pierwszym z tych orzeczeń wskazał zaś jeszcze, że tytuł egzekucyjny, o jaki chodziło w sprawie, podlegał hipotezie art. 125 KC. Przedawnienie roszczenia objętego hipotezą wymienionego przepisu następuje z upływem przewidzianego w tym przepisie terminu. Należy przyjąć, iż termin ten, wobec nieokreślenia innej daty w powołanym przepisie, zaczyna biec od dnia uprawomocnienia się wyroku stwierdzającego roszczenie. Gdyby bowiem miał biec od dnia nadania klauzuli wykonalności, redakcja wskazanego przepisu byłaby inna. Sąd Najwyższy w orzeczeniu tym zwrócił także uwagę na wyjątkowe okoliczności rozpoznanej sprawy, a mianowicie na to, że chodziło w niej o egzekucję przeciwko pracownikowi wierzycielności powstałej przez kilkunastu laty, takiej zaś egzekucji sprzeciwiała się - w ocenie tego sądu - ochrona zarobków pracowniczych. Oprócz tego, SN dodał w uchwale z 20.2.1974 r., III CZP 2/74, że za

niemożnością przerwania biegu przedawnienia przez wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przemawia i to, że stosownie do art. 788 i nast. KPC, w razie przejścia praw i obowiązków wynikających z tytułu egzekucyjnego na inną osobę, sąd ponownie nadaje tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności, w której określa osobę następcy. Zajęcie stanowiska, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia, prowadziłoby więc do tego, iż zmiany w osobie wierzyciela przedłużałyby w nieskończoność bieg przedawnienia, co byłoby sprzeczne z celem i założeniem instytucji przedawnienia.

Stanowisko, zgodnie z którym, wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nie jest zdarzeniem objętym hipotezą art. 123 § 1 pkt 1 KC i nie przerywa biegu przedawnienia, choć przeważające w piśmiennictwie i orzecznictwie, jest nietrafne.

Kluczowy argument zwolenników tego stanowiska, odwołujący się do zawartego w art. 123 § 1 pkt 1 KC wymagania "bezpośredniości czynności", opiera się na znaczeniu tego wymagania wskazywanym w słownikach języka polskiego: "bezpośrednio", według tych słowników, to właśnie "bez jakiegokolwiek pośrednictwa". Pominięte tu zostały natomiast takie istotne dla ustalenia treści normy prawnej wynikającej z art. 123 § 1 pkt 1 KPC czynniki, jak okoliczności wprowadzenia wspomnianego wymagania i funkcja, jaką spełnia możliwość przerwania biegu przedawnienia przez określone czynności podjęte przez uprawnionego przed sądem lub innym organem albo sądem polubownym, w świetle założeń instytucji przedawnienia.

Wykładnia art. 111 pkt 2 Przepisów ogólnych prawa cywilnego (ustawa z 16.7.1950 r., Dz. U. Nr 34, poz. 311 - nieob.) była w praktyce bardzo liberalna. Liberalizm ten przejawiał się w dwóch tendencjach wyraźnie zarysowanych w orzecznictwie SN.

Po pierwsze, uznawano, że także pozew cofnięty (trzecia teza orzeczenia SN z 13.6.1952 r., C 625/52, OSN Nr 2/1953, poz. 57) lub zwrócony (uchwała SN (7) - zasada prawna - z 8.11.1956 r., 1 CO 30/56, OSN Nr 3/1959, poz. 61, orzeczenie SN z 22.5.1957 r., 4 CR 609/56, OSP Nr 7-8/1958, poz. 179) przerywa bieg przedawnienia, co przy stawianiu bardzo niewielkich wymagań dla uznania pisma wniesionego do sądu za pozew sprawiało, że - jak zauważono, już "byłe świstek papieru, wniesiony do jakiegokolwiek sądu, nieczyniący zadość przepisom formalnym dla pozwu, nieopłacony" powodował przerwanie biegu przedawnienia. Temu niekorzystnemu zjawisku ustawodawca postawił tamę wprowadzając do Kodeksu postępowania cywilnego przepisy wykluczające przerwanie biegu przedawnienia wskutek złożenia pozwu, który został zwrócony (art. 130 § 2 KPC) lub cofnięty (art. 203 § 2 KPC); por. też, co do niektórych przypadków umorzenia postępowania, art. 182 § 2 oraz - w związku z nim i art. 13 § 2 - przepis art. 823 KPC.

Po drugie, ujmowano niezwykle szeroko zakres czynności wywołujących skutek przewidziany w art. 111 pkt 2 Przepisów ogólnych prawa cywilnego. Za czynność "przedsięwziętą w celu dochodzenia roszczenia" w rozumieniu tego przepisu uznawano nawet złożenie przed wniesieniem pozwu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (druga teza orzeczenia SN z 13.6.1952 r., C 625/52 oraz uchwała SN (7) z 7.1.1961 r., 1 CO 29/60). Kwalifikując tak ów wniosek wyjaśniono, że zamierzony przez wierzyciela cel czynności może sięgać dalej niż jej skutek, cel ten może być bowiem realizowany etapami. Pierwsza czynność może być jedynie środkiem do tego celu, a dopiero druga stanowić akt jego realizacji. Obie jednak, także więc i ta pierwsza, powinny być uznane za przedsięwzięte w zamierzonym przez wierzyciela celu. Dotyczy to również złożenia przez wierzyciela wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Wniosek ten należy uważać za środek do zamierzonego przez wierzyciela celu realizowanego dopiero przez wniesienie pozwu. Powyższe twierdzenia wsparto powołaniem się na analogię z dochodzeniem roszczenia w drodze egzekucji. Cel wierzyciela w postaci dochodzenia roszczenia w drodze egzekucji jest realizowany dopiero w razie podjęcia

postępowania egzekucyjnego. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu jest jedynie środkiem do osiągnięcia tego celu. Pomimo to, art. 279 pkt 2 Kodeksu zobowiązań wyraźnie zaliczał złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności do zdarzeń przerywających bieg przedawnienia i taki skutek zachowało ono też niewątpliwie w świetle art. 111 pkt 2 Przepisów ogólnych prawa cywilnego.

To niezwykle szerokie ujęcie czynności przedsięwziętej w celu dochodzenia roszczenia spotkało się również z krytyką. Podniesiono zarzut, że o tym, czy dana czynność została przedsięwzięta w celu dochodzenia roszczenia w rozumieniu art. 111 pkt 2 Przepisów ogólnych prawa cywilnego decyduje kryterium obiektywne, a nie subiektywne. Pozbawiony znaczenia powinien być więc zamiar przyświecający autorowi czynności, rozstrzygać natomiast powinno to, czy czynność jest obiektywnie - tj. uwzględniając stosowne przepisy proceduralne - konieczna do przeprowadzenia danego etapu postępowania, np. do dochodzenia roszczenia przed sądem polubownym lub do zaspokojenia roszczenia w postępowaniu egzekucyjnym. Kierując się tym, jedynie właściwym kryterium, nie można zatem uznać wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych za czynność przedsięwziętą w celu dochodzenia roszczenia, ponieważ wniosek ten nie jest obiektywnie konieczny do dochodzenia roszczenia przed sądem. Odmienne należało natomiast ocenić wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, gdyż jest on (jeśli pominać przypadki działania sądu z urzędu) obiektywnie konieczny do przeprowadzenia egzekucji. W referowanej krytyce zaoponowano więc także przeciwko porównaniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności z punktu widzenia możliwości przerwania biegu przedawnienia.

Wprowadzenie do art. 123 § 1 pkt 1 KC wymagania "bezpośredniości czynności" było reakcją na tę właśnie przedstawioną wyżej krytykę: środkiem zastosowanym dla przeciwdziałania zbyt szerokiemu zakreślaniu kręgu czynności podejmowanych przed sądem lub innym organem albo sądem polubownym przerywających bieg przedawnienia. Jak wiadomo krytyka ta była skierowana przeciwko zaliczaniu do kręgu takich czynności aktów niekoniecznych z punktu widzenia właściwych przepisów proceduralnych do dochodzenia, ustalenia zaspokojenia zabezpieczenia roszczenia, czyli w szczególności takich jak: wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, wniosek o zabezpieczenie dowodów, wniosek o wyznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy, wniosek o wyznaczenie kuratora reprezentującego stronę w przeszłym procesie (akty przygotowawcze). Uznawała natomiast za należące do kręgu takich czynności wszelkie akty konieczne we wskazanym sensie do dochodzenia, ustalenia zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, w szczególności wniosek o nadanie klauzuli wykonalności z urzędu - *conditio sine qua non* zaspokojenia roszczenia. Wolno więc przyjąć, że przez wprowadzenie do art. 123 § 1 pkt 1 wymagania "bezpośredniości czynności" twórcy KC nie zmierzali do wyeliminowania z hipotezy tego przepisu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności.

Poza tym - co znacznie jeszcze donioślejsze - za taką wykładnią art. 123 § 1 pkt 1 KC, według której hipotezą normy tego przepisu objęte są wszelkie czynności konieczne, czyli takie, których nie można pominąć w toku dochodzenia, ustalenia, zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia - a więc także czynność polegająca na złożeniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, przemawia względ na funkcję, jaką spełnia możliwość przerwania biegu przedawnienia przez czynności podjęte przez uprawnionego przed sądem lub innym organem albo sądem polubownym, w świetle założeń instytucji przedawnienia. Po podjęciu czynności koniecznej we wskazanym wyżej znaczeniu, do czasu ukończenia wywołanego nią postępowania, uprawniony nie ma możliwości inicjowania dalszych stadiów postępowania, nie może więc podjąć innej czynności koniecznej, mogącej też przerwać bieg przedawnienia.

Dlatego omawiane tu czynności nie tylko powodują przerwanie biegu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 KC), ale też jego zawieszenie aż do ukończenia postępowania wywołanego daną czynnością (art. 124 § 2 KC). Uregulowanie to odpowiada fundamentalnemu założeniu instytucji przedawnienia, zgodnie z którym, termin przedawnienia nie może biec, jeżeli uprawniony nie ma możliwości realizowania roszczenia (por. np. postanowienia SN z 9.5.2003 r., V CK 13/03 i V CK 24/03, a co do biegu terminu zasiedzenia - uchwała SN (7) z 31.1.2002 r., III CZP 72/01, OSNC Nr 9/2002, poz. 107, MoP Nr 6/2003, s. 270). Uznanie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności za czynność powodującą przerwanie biegu przedawnienia harmonizuje z tym założeniem. Złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności nie tylko bowiem przerwie bieg przedawnienia, ale i spowoduje, że przedawnienie nie będzie biegło do chwili ukończenia postępowania klauzulowego, czyli przez okres, w którym uprawniony nie ma możliwości podejmowania innych środków w celu realizacji roszczenia. Konsekwencją natomiast stanowiska kwestionowanego jest nie tylko niemożność przerwania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, ale i kontynuowanie biegu tego terminu w okresie postępowania klauzulowego, pomimo niemożności przerwania go w tym czasie przez uprawnionego za pomocą wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego ani w jakikolwiek inny sposób.

Do niedawna wskazane, trudne do zaakceptowania konsekwencje kwestionowanego stanowiska raczej nie miały okazji ujawniać się częściej w praktyce, ponieważ jeszcze w stosunkowo nieodległym czasie wśród tytułów egzekucyjnych zaopatrywanych w klauzule wykonalności dominowały tytuły egzekucyjne w postaci prawomocnych orzeczeń sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeń sądu polubownego bądź ugód zawartych przed sądem lub sądem polubownym. Zgodnie zaś z art. 125 § 1 KC, roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem polubownym przedawnia się z upływem 10 lat, chociażby termin przedawnienia roszczeń danego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenie okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. Długi termin przedawnienia roszczeń stwierdzonych tymi tytułami egzekucyjnymi, z reguły dziesięcioletni, sprawiał, że kwestia, czy złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności takiemu tytułowi powoduje, czy też nie powoduje przerwania biegu przedawnienia, na ogół nie miała praktycznego znaczenia. Nawet bowiem przy akceptacji drugiej ewentualności, po ukończeniu postępowania klauzulowego pozostawało zwykle jeszcze dużo czasu na złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, niewątpliwie przerywającego bieg przedawnienia.

Sytuacja uległa zdecydowanej zmianie po wejściu w życie przepisów art. 96-98 PrBank, przewidujących konstrukcję bankowego tytułu egzekucyjnego (BTE) wymagającego zaopatrzenia w klauzule wykonalności. Pomimo odmiennego zapatrywania wyrażonego w wyroku SN z 15.11.2002 r., II CKN 986/00 (OSP Nr 12/2003, poz. 158), wystawienie BTE nie jest objęte hipotezą art. 123 § 1 pkt 1 KC i tym samym nie powoduje przerwania biegu przedawnienia. Nie jest ono bowiem, jak tego żąda wymieniony przepis, czynnością przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, ani przed sądem polubownym. Nie ma też podstaw do stosowania tego przepisu w tym zakresie w drodze analogii. Posłużenie się analogią jest tu wykluczone już choćby z tego powodu, że oparte na niej rozwiązanie nie zapewniałoby należytej kontroli nad datą przerwania biegu przedawnienia. Konsekwentnie, do roszczeń stwierdzonych BTE nie ma też zastosowania

art. 125 § 1 KC. Przedawniają się one zatem w terminach przewidzianych dla roszczeń danego rodzaju, zazwyczaj znacznie krótszych od 10-letniego terminu ustanowionego w art. 125 § 1 KC.

W takiej sytuacji odmowa uznania przerwania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności BTE i będący następstwem tej odmowy bieg przedawnienia roszczenia w toku postępowania klauzulowego, wydłużającego się nieraz na skutek wniesienia środka odwoławczego oraz wniosku o zwolnienie od opłaty zażaleniowej, musiałby nierzadko prowadzić do stwierdzenia przedawnienia się roszczenia jeszcze przed uzyskaniem przez bank możliwości złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji. Wymaga podkreślenia, że w takich przypadkach bank korzystający z rozwiązania przewidzianego w art. 96-98 PrBank nie miałby możliwości przerwania przedawnienia w żadnym okresie jego biegu. Usprawiedliwieniem dla tego rodzaju, niedających się pogodzić z fundamentalnymi założeniami przedawnienia konsekwencji, nie może być wyjątkowy, uprzywilejowujący banki charakter przepisów art. 96-98 PrBank. Konsekwencje te są bowiem wynikiem nieprawidłowej wykładni przepisu art. 123 § 1 pkt 1 KC, adresowanego do wszystkich podmiotów. Zastosowanie tej wykładni do banków w zakresie, w jakim posługują się one wystawianymi przez siebie tytułami egzekucyjnymi, powodowałoby, że banki z możliwości ich wystawiania nie mogłyby korzystać efektywnie, zgodnie z celem uregulowania zawartego w art. 96-98 PrBank.

Bronionej wykładni art. 123 § 1 pkt 1 KC nie sprzeciwiają się również przytoczone w wyroku SN z 22.2.1973 r., III PRN 111/72 oraz uchwale SN z 20.2.1974 r., III CZP 2/74, argumenty odwołujące się do art. 125 KC oraz art. 788 KPC, jak też spostrzeżenie, że wierzyciel po uzyskaniu tytułu egzekucyjnego może nawet w ogóle nie wystąpić o wszczęcie egzekucji.

Należy oczywiście zgodzić się z tym, że przewidziany w art. 125 § 1 KC termin przedawnienia roszczenia stwierdzonego sądowym tytułem egzekucyjnym rozpoczyna bieg na nowo od daty uprawomocnienia się tego tytułu (art. 124 § 2 KC), a nie od daty złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności ani od daty nadania klauzuli wykonalności. Stąd jednak nie wynika, że przedawnienie wspomnianego roszczenia nastąpi zawsze z upływem terminu określonego w art. 125 § 1 KC, liczonego od daty uprawomocnienia się sądowego tytułu egzekucyjnego. Nie powinno bowiem ulegać wątpliwości, że bieg tego terminu może zostać przerwany. Istnieje zgodność poglądów co do tego, że przerwanie biegu tego terminu może nastąpić na zasadach określonych w art. 124 KC przez złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, przy czym termin przedawnienia biegnący na nowo po umorzeniu postępowania egzekucyjnego może być znów przerwany przez złożenie wniosku o wszczęcie ponownego postępowania egzekucyjnego (art. 826 KPC). Dopuszczenie przerwania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności sądowemu tytułowi egzekucyjnemu nie stanowi więc odstępstwa od założeń regulacji przedawnienia w Kodeksie cywilnym, lecz przeciwnie w pełni z nią harmonizuje. Dotyczy to także możliwości ponownego nadania klauzuli wykonalności w przypadku objętym art. 788 KPC. Jeżeli możliwe jest kilkakrotne przerywanie biegu przedawnienia na zasadach określonych w art. 124 KC przez złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, to zastrzeżeń nie powinna budzić też możliwość wielokrotnego przerwania biegu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Warto przy tym zaznaczyć, że w praktyce przypadki ponownego nadawania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu są bez wątpienia rzadsze niż przypadki ponownego wszczynania postępowania egzekucyjnego.

Z kolei możliwość niewszczęcia postępowania egzekucyjnego nie powinna przemawiać przeciwko uznaniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności za zdarzenie przerywające bieg przedawnienia bardziej niż możliwość niewystąpienia o uzyskanie tytułu wykonawczego - przeciwko uznaniu za takie zdarzenie wniesienia pozwu; a nikt nie twierdzi, że pozew nie

przerywa biegu przedawnienia roszczenia dlatego, że powód po prawomocnym uwzględnieniu jego żądania może nie podjąć starań w celu uzyskania tytułu wykonawczego.